

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΣΟΓΙΑ ΕΛΛΑΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 1989/05)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

27 Σεπτεμβρίου 2007

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση Σόγια Ελλάς κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Κύριο Λ. ΛΟΥΚΑΙΔΗ, *πρόεδρο,*

Κύριο Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Κυρία Ν. ΒΑΛΙĆ,

Κυρία Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κύριο Κ. ΧΑΛΙΥΕΒ,

Κύριο Δ. ΣΠΙΕΛΜΑΝΝ,

Κύριο Σ.Ε. ΤΕΒΕΝΣ, *δικαστές,*

και τον κύριο Σ. ΝΙΕΛΣΕΝ, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 6 Σεπτεμβρίου 2007,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 1989/05) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από μία ανώνυμη εταιρεία, με έδρα στην Αθήνα, την «Σόγια Ελλάς Α.Ε.» («η προσφεύγουσα»), η οποία προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 7 Ιανουαρίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπείται από τον κύριο Β. Χειρδάρη, δικηγόρο του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Μ. Παπίδα, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 14 Ιουνίου 2006, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από τη διάρκεια της διαδικασίας και την απουσία ενδίκου μέσου ως προς τούτο. Επικαλούμενο το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε ότι θα αποφανθεί ταυτόχρονα επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Στις 29 Ιουλίου 1993, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου μία αγωγή αποζημίωσης σε βάρος μία άλλης εμπορικής εταιρείας για την έκδοση ακάλυπτης επιταγής. Η συζήτηση, η οποία είχε αρχικά οριστεί για τις 9 Δεκεμβρίου 1993, αναβλήθηκε στη συνέχεια για τις 20 Οκτωβρίου 1994. Την ημέρα εκείνη, η συζήτηση αναβλήθηκε εκ νέου λόγω της διεξαγωγής των βουλευτικών εκλογών και ορίστηκε για τις 9 Φεβρουαρίου 1995.

5. Στις 24 Μαΐου 1995, με προδικαστική απόφαση, το Πολυμελές Πρωτοδικείο διέταξε τη διεξαγωγή αποδείξεων εντός προθεσμίας τριών μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης, η οποία έπρεπε να πραγματοποιηθεί με αίτημα των διαδίκων (απόφαση αριθ. 5708/1995).

6. Στις 27 Οκτωβρίου 1995, η προσφεύγουσα ζήτησε τον ορισμό ημερομηνίας εξέτασης των μαρτύρων. Αυτή ορίστηκε για τις 14 Φεβρουαρίου 1996, αλλά αναβλήθηκε πολλές φορές, κάποιες εκ των οποίων κατόπιν αιτήματος των διαδίκων. Η εξέταση των μαρτύρων ολοκληρώθηκε στις 28 Απριλίου 1998.

7. Στις 17 Ιουλίου 1998, η προσφεύγουσα ζήτησε τον ορισμό δικασίμου. Αυτή ορίστηκε για τις 3 Ιουνίου 1999, αλλά αναβλήθηκε κατόπιν αιτήματος της αντιδίκου της για την 1^η Ιουνίου 2000, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα. Στις 13 Οκτωβρίου 2000, το Πολυμελές Πρωτοδικείο απέρριψε την αγωγή της προσφεύγουσας. Ειδικότερα, έκρινε ότι η αντίδικος της προσφεύγουσας δεν μπορούσε να θεωρηθεί υπεύθυνη για την έκδοση της επιταγής, καθώς αυτή είχε εκδοθεί από τον διαχειριστή της ο οποίος είχε κάνει κατάχρηση των εξουσιών του (απόφαση αριθ. 8483/2000).

8. Στις 7 Φεβρουαρίου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε έφεση. Στις 30 Νοεμβρίου 2001, αφού προέβη σε νέα εξέταση των αποδείξεων, το εφετείο επικύρωσε την προσβληθείσα απόφαση (απόφαση αριθ. 8917/2001).

9. Στις 26 Ιουνίου 2002, η προσφεύγουσα άσκησε αίτηση αναίρεσης παραπονούμενη για την αιτιολογία της απόφασης αριθ. 8917/2001. Η συζήτηση, η οποία είχε αρχικά οριστεί για τις 6 Οκτωβρίου 2003, αναβλήθηκε στη συνέχεια για τις 26 Ιανουαρίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα. Στις 7 Ιουλίου 2004, με μία πλήρως αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτησή της για τον λόγο ότι οι λόγοι που παρέθεσε το εφετείο ήταν επαρκώς τεκμηριωμένοι (απόφαση αριθ. 959/2004).

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

10. Οι εφαρμοστέες διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας έχουν ως εξής:

Άρθρο 106

«Το δικαστήριο ενεργεί μόνο ύστερα από αίτηση διαδίκου και αποφασίζει με βάση τους πραγματικούς ισχυρισμούς που προτείνουν και αποδεικνύουν οι διάδικοι (...)»

Άρθρο 108

«Οι διαδικαστικές πράξεις ενεργούνται με πρωτοβουλία και επιμέλεια των διαδίκων (...)»

11. Τα πιο πάνω αναφερόμενα άρθρα καθιερώνουν αντίστοιχα τις αρχές της διαθέσεως και της πρωτοβουλίας των διαδίκων. Σύμφωνα με την αρχή της διαθέσεως, η δικαστική προστασία μέσα στο πλαίσιο των πολιτικών δικών παρέχεται μόνον εφόσον ζητηθεί από τους διαδίκους, στο μέτρο που ζητείται και εάν συνεχίσει να ζητείται. Εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων, η πρόοδος μιας πολιτικής δίκης εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την επιμέλεια των διαδίκων (Π. Γέσιου-Φαλτσή, *Civil Procedure in Hellas*, éd. Sakkoulas-Kluwer, σελ. 45 επ.).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

12. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας», όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό δικαστηρίου (...) το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

13. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Υποστηρίζει ότι ουδεμία καθυστέρηση μπορεί να καταλογιστεί στις δικαστικές αρχές οι οποίες χειρίστηκαν την υπόθεση αυτή με ταχύτητα. Προσθέτει ότι ο Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας καθιερώνει την αρχή της διεξαγωγής της δίκης από τους διαδίκους και σημειώνει ότι η προσφεύγουσα δεν επιχείρησε να επιταχύνει τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

14. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 29 Ιουλίου 1993, με την κατάθεση της αγωγής αποζημίωσης από την προσφεύγουσα ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και περατώθηκε στις 7 Ιουλίου 2004, με την απόφαση αριθ. 959/2004 του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε επομένως περισσότερο από δέκα έτη και έντεκα μήνες για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

A. Επί του παραδεκτού

15. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

16. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία του, και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υπόθεσης, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και εκείνης των αρμοδίων αρχών, καθώς και του αντικειμένου της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

17. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε *Σφλώμος κατά Ελλάδας*, αριθ. 3257/03, §§ 13-15, 21 Απριλίου 2005).

18. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Όπως το

Δικαστήριο έχει διαπιστώσει, ακόμα και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, όπως εν προκειμένω, η διαδικασία διέπεται από την αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων, η έννοια της «λογικής προθεσμίας» απαιτεί από τα δικαστήρια να ακολουθούν επίσης την εξέλιξη της διαδικασίας και να είναι πιο προσεκτικά όχι μόνο όταν πρόκειται να δεχθούν ένα αίτημα αναβολής αλλά και σε ό,τι αφορά το διάστημα που μεσολαβεί για τον ορισμό της επόμενης δικασίμου (βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, *Τσιρικάκης κατά Ελλάδας*, αριθ. 46355/99, § 43, 17 Ιανουαρίου 2002).

19. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι στην προκειμένη περίπτωση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

20. Επικαλούμενη το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα παραπονείται επιπλέον για το δίκαιο της διαδικασίας. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι η απόφαση αριθ. 959/2004 του Αρείου Πάγου δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

A. Επί του παραδεκτού

21. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι δικαστικές αποφάσεις πρέπει να εκθέτουν με επάρκεια τους λόγους πάνω στους οποίους στηρίζονται. Η έκταση της υποχρέωσης αυτής μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη φύση της απόφασης και πρέπει να αναλύεται υπό το φως των συνθηκών της κάθε υπόθεσης (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Ruiz Torija και Hiro Balani κατά Ισπανίας*, αποφάσεις της 9 Δεκεμβρίου 1994, série A αριθ. 303-A και 303-B, σελ. 12, § 29, και σελ. 29-30, § 27). Αν και το άρθρο 6 § 1 υποχρεώνει τα δικαστήρια να αιτιολογούν τις αποφάσεις του, η υποχρέωση αυτή δεν μπορεί να εκληφθεί ως απαιτούσα μία λεπτομερή απάντηση σε κάθε επιχείρημα. Ως εκ τούτου, απορρίπτοντας μία έφεση, το εφετείο μπορεί κατ'ουσίαν να περιοριστεί στο να υιοθετήσει τους λόγους της προσβληθείσας απόφασης (βλέπε, *mutatis mutandis*, απόφαση *García Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, § 26, CEDH 1999-I).

22. Ομοίως, το Δικαστήριο δεν καλείται να αναζητήσει αν τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι διάδικοι εξετάστηκαν με προσήκοντα τρόπο. Τα εθνικά δικαστήρια

είναι υπεύθυνα να απαντούν στους κύριους υπερασπιστικούς ισχυρισμούς, γνωρίζοντας ότι η έκταση του καθήκοντος αυτού μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη φύση της απόφασης και πρέπει επομένως να αναλύεται υπό το φως των περιστάσεων της υπόθεσης (*Burg και λοιποί κατά Γαλλίας* (déc.), αριθ. 34763/02, 28 Ιανουαρίου 2003).

23. Στην προκειμένη υπόθεση, ο Άρειος Πάγος ο οποίος κλήθηκε να αποφανθεί επί της αιτιολογίας της απόφασης αριθ. 8917/2001 του εφετείου, υιοθέτησε τους λόγους του εφετείου κρίνοντας ότι αυτοί ήταν επαρκώς τεκμηριωμένοι. Το ανώτατο δικαστήριο έκρινε με σαφή τρόπο ότι δεν υφίστατο κανένας λόγος να απομακρυνθεί από τα συμπεράσματα του εφετείου. Υπό το φως των ανωτέρω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο Άρειος Πάγος απάντησε με επαρκώς λεπτομερή τρόπο στους ισχυρισμούς που προέβαλε η προσφεύγουσα. Ως εκ τούτου, θα ήταν αβάσιμο να υποστηρίξει ότι η επίδικη απόφαση έπασχε λόγω έλλειψης αιτιολογίας.

24. Συνεπώς, αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

25. Η προσφεύγουσα παραπονείται επίσης για το γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχει κανένα δικαστήριο στο οποίο να μπορεί κανείς να απευθυνθεί για να παραπονεθεί για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας. Επικαλείται το άρθρο 13 της Σύμβασης το οποίο έχει ως εξής:

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (...) Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίαι παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

26. Η Κυβέρνηση, θεωρώντας ότι εν προκειμένω δεν υπήρξε υπέρβαση της λογικής προθεσμίας, αντικρούει τη θέση αυτή.

A. Επί του παραδεκτού

27. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

28. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 13 εγγυάται μία πραγματική προσφυγή ενώπιον εθνικού δικαστηρίου που να επιτρέπει την προσφυγή κατά της παραβίασης της υποχρέωσης, η οποία επιβάλλεται από το άρθρο 6 § 1, να εκδικάζονται οι υποθέσεις μέσα σε λογική προθεσμία (βλέπε *Kudla κατά Πολωνίας* [GC], no. 30210/96, § 156, CEDH 2000-XI).

29. Επιπλέον, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να διαπιστώσει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν προσέφερε στους ενδιαφερόμενους μία πραγματική προσφυγή με την έννοια του άρθρου 13 της Σύμβασης που να τους επιτρέπει να προβάλουν τις αιτιάσεις τους κατά της διάρκειας μιας διαδικασίας (*Κόντη-Αρβανίτη κατά Ελλάδας*, no. 53401/99, §§ 29-30, 10 Απριλίου 2003). Το Δικαστήριο δεν διακρίνει εν προκειμένω κανένα λόγο για να παρακάμψει την νομολογία αυτή, πολύ περισσότερο αφού η Κυβέρνηση δεν βεβαιώνει ότι η ελληνική έννομη τάξη έχει αποκτήσει εν τω μεταξύ μία τέτοια προσφυγή.

30. Συνεπώς, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης λόγω της απουσίας στο εθνικό δίκαιο μιας προσφυγής που θα επέτρεπε στην προσφεύγουσα να επιτύχει την κύρωση του δικαιώματός της να δικαστεί η υπόθεσή της μέσα σε λογική προθεσμία, με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

31. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

32. Η προσφεύγουσα αξιώνει 173.793 ευρώ για υλική ζημία την οποία υποστηρίζει ότι υπέστη λόγω της απόρριψης της αγωγής της από τα επιληφθέντα δικαστήρια. Αξιώνει επιπλέον 50.000 ευρώ για ηθική βλάβη.

33. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει το προβαλλόμενο αίτημα για υλική ζημία και υποστηρίζει ότι μία διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για ηθική βλάβη.

34. Το Δικαστήριο δεν διαπιστώνει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαπιστωθείσας παραβίασης και της προβαλλόμενης υλικής ζημίας και απορρίπτει το αίτημα αυτό. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα υπέστη μία βέβαιη ηθική βλάβη. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, της επιδικάζει 8.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

35. Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης 3.500 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Προσκομίζει ένα τιμολόγιο προς στήριξη του αιτήματός της.

36. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, δεδομένης της φύσης της παρούσας υπόθεσης, οι αξιώσεις της προσφεύγουσας για την αιτία αυτή είναι υπερβολικές και μη αιτιολογημένες.

37. Σύμφωνα με την νομολογία του Δικαστηρίου, σε έναν προσφεύγοντα δεν μπορούν να επιστραφούν τα έξοδα και η δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε παρά μόνο στο μέτρο που αποδεικνύεται η πραγματικότητά τους, η αναγκαιότητά τους και ο εύλογος χαρακτήρας του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Στην προκειμένη περίπτωση και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που έχει στην κατοχή του και των πιο πάνω αναφερόμενων κριτηρίων, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει στην προσφεύγουσα 1.500 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

38. Το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς τις αιτιάσεις τις ελκόμενες από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και την απουσία αποτελεσματικού ενδίκου μέσου ως προς τούτο και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται ότι* υπήρξε παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης.

4. *Αποφαίνεται ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 8.000 (οκτώ χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη και 1.500 (χίλια πεντακόσια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

β) από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

5. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 27 Σεπτεμβρίου 2007 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren NIELSEN

Γραμματέας

(υπογραφή)

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος